

Šio žmogaus vardo ir pavardės pamišti greičiausiai neįmanoma – toks gražus derinys. Vytautui LAZDYNUI balandžio pradžioje sukaks 96-eri. Tai vyriausias Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos skaitytojas, o kartu – naujosios rubrikos „Mes“ svečias. Rubrikos, kurioje pristatome įvairiais ryšiais ir santykiais su biblioteka susijusius žmones.

Vytautui tai vieta, kurioje jis kas kelias savaites skolinasi knygų.

Tada, kai su vyru kalbėjome, jo krepšyje jau puikavosi Bernardo Gailiaus šnipų romanas „Agentė“, Mariaus Ivaškevičiaus romanas apie Lietuvos pokario partizanus „Žali“, Sung-Yoon Lee dokumentinis pasakojimas „Sesuo. Pavojingiausia moteris pasaulyje – Kim Jodčong iš Šiaurės Korėjos“, Marko Galeotti „Kaip Putinas užgrobė Krymą. Pilkosios zonos karas“, Michelle Obama „Mūsų šviesa. Ištverti neramius laikus“.

V.Lazdynas kilęs nuo Biržų, Vabalninko. Tėvas buvo savanoris (žinoma, sovietmečiu tai teko slėpti), kalvis. Motina – siuvėja. Tai žmogus, kurio svajones apie studijas sulaužė ir perkreipė sovietinė realybė – taip teko ir 16-ojoje lietuviškoje divizijoje kariškiu pabūti. Vėliau – kiti darbai: dėstytojas, milicininkas, notaro kontoros darbuotojas, „Ekranų“ gamyklos viršininkas ir kt.

### **Lankotės tik mūsų bibliotekoje ar ir kitose?**

Panevėžyje jau seniai, tačiau kiek save atsimenu, lankiausi tik Bitės bibliotekoje – kad ir kuriame pastate anuomet buvo.

Vienas gyvenu Vilniaus gatvėje, žmonos netekau prieš metus. Neturiu didelio kraujospūdžio, neskauda rankų nei kojų. Džiaugiuosi, kad man dar nereikalinga nuolatinė priežiūra ar slauga, pats galiu apsiskalbti nedidelius skalbinius. Tik su klausa nekas – nepadedą nė klausos aparatas. Karybos metai šalia patrankų be jokios apsaugos padarė savo.

Labai vertinu judėjimą – rytais atsikėlus fiziniai pratimai lovoje, balkone, kasdien nueinu 2-3 kilometrus. Dar labai geras pratimas – laiptai. Esu įsitikinęs: žmogui judėti, vaikščioti būtina. Taip kaskart pėstute nukeliauju ir iki Bitės bibliotekos.

Matyt, užtat neturiu „autoriteto“ (pilvuko – aut. past.), sulaukiau ne tik 2 dukrų, bet ir 11 anūkų, proanūkių ir proproanūkių. Kita vertus, gal ir genai – mano mamytė išėjo būdama 101-erių.

### **Ar dažnai svečiuojatės bibliotekoje?**

Čia užsukti tapo reguliariumi įpročiu, ypač išėjus į pensiją, kai nebereikia dirbti po keliolika valandų per parą.

Dabar turiu daugiau laiko. Akių lęšiukai pakeisti, tad jokių problemų skaityti, nereikia nė akinių.

Į biblioteką ateinu maždaug kas porą savaitių, kaskart pasiimu po kelias knygas. Net pats negaliu patikėti, kiek perskaitau per metus, – užsirašinėju. Suskaičiavau: kasmet įveikiu 70–100 literatūros kūrinių (2024 m. jų būta 101, 2025 m. kovo pradžioje – jau 25 – aut. past.).

Skaitau ir laikraščius, žurnalus. Moku ir vertikaliai – greituojų skaitymu. Tiesa, toks tinka retai.

### **Kokią literatūrą mėgstate?**

Nauji, negirdėti vardai. Politinė, karinė literatūra, memuarai. Apie Lietuvos istoriją. Poezijos labai mažai, mėgstu Salomėją Nėrį. Geras poetas Paulius Širvys, tik bėdą turėjo – alkoholis. Patinka prancūzų, vokiečių autoriai. Nemėgstu moteriškų meilės romanų su per daug erotikos. Gal todėl, kad esu senovinis žmogus – 4 skyrius baigiau dar smetoniškoje mokykloje.

Man sunkus rašytojas – Čarlzas Dikensas. Nepalyginsi su, pavyzdžiui, mano atgaiva Antonu Čechovu.

### **Knyga jūsų gyvenime...**

Be knygos nė nežinau, kas būčiau. Nepaskaitau – ir jaučiuosi tarsi nevalgęs. Net ir 1937 m. darytoje pirmoje šeimos nuotraukoje (močiutė, tėvai ir mes, trys vaikai) stoviu su knyga rankose.

Matyt, buvo prigimta – knyga lydi visą gyvenimą. Dabar grybauti nebegaliu, žvejoti nebesaugu, automobilio nebevairuoju. O knyga liko.

Skaityti pradėjau 9-erių, dar mokydamasis Vabalninke. Čia buvo ir pirmoji mano biblioteka, į ją užsukau antrokas. Tada prasidėjo – Vytė Nemunėlis, Bernardas Brazdžionis, Kazys Binkis, pasakos... Padėdavau bibliotekininkui – dėlioti knygeles ir kt.

Panevėžyje knygas su žmona pagal galimybes pirkdavome (pernakt ir „Pasaulio literatūros bibliotekos“ serijos laukėme), kaupėme namų biblioteką, vėliau ją išdalijau – vaikams, anūkams, kitiems žmonėms. Pasilikau enciklopedinę literatūrą, dalį klasikų, knygų rusų kalba.

Pirkdavau daug – žmona netgi priekaištaudavo (ji skaitė tik laikraščius ir žurnalus). Atsakydavau: knygos niekur nepabėgs.

Anksčiau neturėjau tiek laiko skaityti – darbai, vaikai, sodai, bitės... Ir vis tiek, kai tik galėdavau, išsitraukdavau knygą. Paskutinė darbovietė buvo „Ekrano“ gamykla, skyriaus viršininkas. Darbas toks, kad čia galėdavau ir po kelias valandas skaityti.

Prisimenu, skaitydavau ir po darbų eidamas. Į stulpą atsitrenkęs nesu, tačiau į kaimyninį namą vietoj savojo esu pataikęs

O jei kūrinys įdomus – galiu ir nevalgęs likti. Tokia va knygomanija

Kalbėjosi komunikacijos specialistė Asta Sarapienė

Gintaro Lukoševičiaus nuotr.

